

הטלת עיצום כספי על בנק ירושלים בע"מ בשל הפרות של צו איסור הלבנת הון

מכוח סמכותה לפי סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס – 2000 (להלן: "החוק") ולאחר ששקלה את טענות בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") כפי שנמסרו במכתבו מיום 16 ביולי 2023 והודעת דוא"ל מיום 20 בספטמבר 2023, ובשימוע שנערך בעל פה ביום 12 בספטמבר 2023, החליטה הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידי בנקאיים (להלן: "הוועדה") להטיל על הבנק עיצום כספי בסך של 2,600,000 ש"ח.

תיאור הפרות

1. ביום 7 ביוני 2023, הוגשה לוועדה בקשה להטלת עיצום כספי על הבנק בשל שבע הפרות לכאורה של הוראות החוק וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידי בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001 (להלן: "הצו"). בהתאם לחוק, בגין כל הפרה ניתן להטיל עיצום כספי בסך של 2.26 מיליון ש"ח, כך שסכום העיצום הכספי המקסימאלי בגין שבע הפרות הינו כ-16 מיליון ש"ח.
2. כאמור בבקשה, הכוונה להטיל עיצום כספי לפי סעיף 14 לחוק, היא בשל שתי הפרות של סעיף 13א(3) לצו לעניין חובת בדיקה מול רשימת מוכרי הטרור של משרד הביטחון (להלן: "הרשימה"), ארבע הפרות של הוראת סעיף 9 לצו לעניין דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הרשות") על פעילות בלתי רגילות, והפרה אחת של סעיף 2א לצו לעניין הליך הכרת הלקוח.
3. באשר להפרות של סעיף 13א(3) לצו, נמצאו שני ליקויים נפרדים: האחד מקורו בהעדר תיעוד של חובת הבדיקה מול הרשימה, והשני מקורו באי קיום חובת הבדיקה מול הרשימה של שמות המוטבים בעת ביצוע עסקאות באמצעות כרטיסים נטענים מול בתי עסק הנמצאים במדינות הכלולות בתוספת הרביעית לצו, ליקוי הנובע מפרשנות שגויה של חובות הצו והנחיות הפיקוח על הבנקים. הוועדה מתייחסת לכל ליקוי בנפרד לעניין העיצום הכספי, הגם שמדובר בהפרות של אותו סעיף בצו.
4. לעניין הפרת הוראת סעיף 9 לצו, נמצא כי הבנק לא דיווח לרשות על פעולות בלתי רגילות בארבעה חשבונות, על אף שניתן לזהותן ככאלה בהתאם לתבחינים שונים המנויים בתוספת השנייה לצו. למרות שמדובר באותה הפרה של סעיף 9 לצו, התייחסה הוועדה לכל חשבון בנפרד לעניין העיצום הכספי.
5. לעניין הפרה של הוראת סעיף 2א לצו, נמצא שהבנק לא ביצע כנדרש בקורות שוטפות בהתייחס להליך של הכרת הלקוח, בהתאם לגישה מבוססת סיכון. כך נמצאו שני חשבונות שבהם שאלוני הכר את הלקוח אינם משקפים את הפעילות הקיימת בחשבון.

טענות הבנק

6. בתגובת הבנק שהובאה בפני הוועדה בפירוט במכתבו מיום 16 ביולי 2023 ובהודעת דוא"ל מיום 20 בספטמבר 2023, טען הבנק טענות שונות, וביניהן, שבחלק מההפרות מדובר בהיקפי פעילות זניחים. כמו כן, טען הבנק, כי ככל והוועדה תחליט כי הפר את דרישות הצו, יש להפחית את גובה העיצום הכספי בשל הפעולות שנקט לטיפול בממצאים ולנוכח שיתוף הפעולה של הבנק עם הביקורת.

7. ביום 12 בספטמבר 2023, התקיימה ישיבת שימוע בהשתתפות נציגי הבנק בה הציגו את טענותיהם בפני הוועדה גם בעל פה.

ההחלטה

8. הוועדה החליטה כי הבנק ביצע שתי הפרות של סעיף 13א(3) לצו לעניין חובת בדיקה מול הרשימה, ארבע הפרות של סעיף 9 לצו לעניין דיווח לרשות על פעולות בלתי רגילות, והפרה אחת של סעיף 2א לצו לעניין הליך הכרת הלקוח.

9. מדובר בהפרות מסוגים שונים של הוראות הצו, שמקורם בהקצאת משאבים לא מספקת, שפגמה ביישום החובות המוטלות על הבנק לעניין ניהול סיכוני איסור מימון טרור.

10. לאור המתואר לעיל, הוחלט על הטלת עיצום כספי לפי סעיף 14 לחוק.

11. עם זאת, בהתאם להוראות תקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001, ולנוכח הפעולות שנקט הבנק לתיקון ההפרות ושיתוף הפעולה עם הביקורת, החליטה הוועדה להפחית את גובה העיצומים כדלקמן: בגין ההפרה הראשונה של סעיף 13א(3) לצו, שמקורה בכשל מקומי, העיצום יעמוד על סך של 200,000 ש"ח, כעשירית מגובה העיצום המקסימאלי הקבוע בסעיף 14(א) לחוק; בגין ההפרה השנייה של סעיף 13א(3) לצו, שהינה הפרה בדרגת חומרה בינונית, בהיקף גבוה, שמקורה בכשל מערכתי, העיצום יעמוד על סך של 600,000 ש"ח, כשלושים אחוזים מגובה העיצום המקסימאלי הקבוע בסעיף 14(א) לחוק; בגין ארבע ההפרות של סעיף 9 לצו, שהינן הפרות בדרגת חומרה בינונית, בהיקף בינוני, שמקורן בכשל מערכתי, העיצום יעמוד על סך של 1,600,000 ש"ח, כעשרים אחוזים מגובה העיצום המקסימאלי הקבוע בסעיף 14(א) לחוק; בגין ההפרה של סעיף 2א לצו, שמקורה בכשל מקומי, העיצום יעמוד על סך של 200,000 ש"ח, כעשירית מגובה העיצום המקסימאלי הקבוע בסעיף 14(א) לחוק.

12. הסך הכולל של העיצום הכספי לאחר ההפחתות יעמוד על 2,600,000 ש"ח.